

Народна библиотека Србије, Београд

DOI 10.5937/kultura1445064V

УДК 06.05::028(497.11)"1973/2013"

06.05::821.163.41(497.11)"1973/2013"

прегледни рад

НАГРАДА ЗА НАЈЧИТАНИЈУ ИЛИ НАЈБОЉУ КЊИГУ

Сажетак: У раду се говори о Награди Народне библиотеке Србије за најчитанију књигу године (1973-2004), односно о Награди за најбољу књигу у мрежи јавних библиотека Србије (2005-2013). Од 1973. године до данас неколико пута је судбина ове награде била неизвесна, а 2005. године је њен карактер значајно промењен. Промена профила награде изазвала је бурне реакције јавности. Каква је судбина ове јединствене награде која сваке године изазове расправе о оправданости свога постојања?

Кључне речи: Награда Народне библиотеке Србије за најчитанију књигу године, Награда за најбољу књигу у мрежи јавних библиотека Србије, Народна библиотека Србије, јавне библиотеке, читаоци јавних библиотека

Награда као стимулативно средство културне политике значајна је чињеница у свакој, па и у савременој српској култури. Књижевну награду теоретичари културе посматрају као значајан индикатор за однос друштва према књижевном (и уопште уметничком) стваралаштву и за развијање критеријума за валоризовање књижевне продукције.¹ Поред позитивног утицаја награде на развој књижевности, честе су и критике на рачун великог броја књижевних награда (Предраг Чудић 1996. године наводи више од 250 књижевних признања у Србији²) па се често велики број награда тумачи као показатељ девалвације књижевног стваралаштва.

Оснивачи награда у култури могу бити органи власти, културне установе, професионално-сталешка удружења, радне

---

1 Немањић, М. (1974) Књижевне награде – друштвени и уметнички смицао, *Трећи програм* бр. 20, Београд: Радио Београд, стр. 105-130.

2 Чудић, П. (1996) *Савети младом писцу или књижевна почетница*, Београд: Радио Б92.

организације, редакције часописа, културне манифестације, задужбине... Оснивањем *Награде Народне библиотеке Србије за најчитанију књигу године 1973.* године у игру се уводи *читалац* као значајан чинилац у процесу прихватања књижевног дела. *Награда за најчитанију књигу године* уживала је велики углед у српској културној јавности о чему говори и чињеница да је анализирана у истраживању Завода за проучавање културног развика као једна од 12 најважнијих књижевних награда тога доба.³

Награда Народне библиотеке Србије за најчитанију књигу године (1973-2004)

Награда Народне библиотеке Србије за најчитанију књигу године установљена је 1973. године поводом свечаног догађаја отварања нове зграде Народне библиотеке Србије на Врачару. Основни критеријуми за награду били су: да је дело савременог југословенског писца, да је објављено у СФРЈ на језицима народа и народности Југославије, да је штампано у последње три године и да је дело најчитаније у години за коју се додељује награда.

Сваке године, на основу одговора јавних библиотека у Србији, формирана је ранг листа од 10 најчитанијих књига (са обавезним бројем бодова за сваку књигу). Редослед на ранг листи се одређивао на основу *Анкетног упитника* који су библиотеке достављале и који је био основа за збир поена по критеријуму који је одређивао *Правилник о Награди*: 1) редослед од првих пет најчитанијих књига објављених у последње три године (на основу статистичких показатеља библиотеке), 2) број уписаних чланова библиотеке у претходној години (за коју се додељује награда) и 3) величина библиотечког фонда књига у претходној години.

Церемонијал проглашења и уручења награде обављао се 6. априла, на Дан Народне библиотеке Србије. Према *Правилнику о Награди*, било је потребно да се анкети одазове најмање половина од укупног броја библиотека у Србији. Број библиотека које су учествовале у анкети из године у годину износио је и преко 90% од укупног броја јавних библиотека у Србији. Изузетак су биле године када Награда није додељена – 1974, 1982, 1985-1988. Свих ових година Награда је изостала јер, према извештајима комисија, „није стигао довољан број одговора” – биле су то године када су најчитаније биле књиге којима „није било угодно” доделити награду: *Време смрти* (штампана 1972) и *Отпадник* (1986)

---

3 Шурбек, М. (1981) *Награде за књижевност и преводилаштво*, Београд: Завод за проучавање културног развика.

Добрице Ћосића, *Судија* (1981) Вука Драшковића, *Трен 2* (1982) Антонија Исаковића, *Књига о Милутину* (1985) Данка Поповића, *Голубњача* (1980) Јована Радуловића. У таквим ситуацијама Награда је била „замрзавана” па је у периоду од 1985. до 1988. године изгледало да је угашена. Изостајање Награде поклапа се са периодом када је Народном библиотеком Србије управљао Милан Милутиновић (1983-1988). Са новим управником НБС, Миломиром Петровићем, који је на челу НБС био од 1988. до 2001. године, обновљена је Награда Народне библиотеке Србије за најчитанију књигу године и непрекидно је додељивана све до појаве демократске власти и новог управника, Сретена Угричића, који је руководио Народном библиотеком Србије од јуна 2001. до фебруара 2012. године.

Од самог почетка Награда Народне библиотеке Србије за најчитанију књигу године била је једно од најугледнијих југословенских књижевних признања и једина књижевна награда коју додељују читаоци. Први лауреат, Милош Црњански, поводом награде 1974. године је изјавио: „Срећан сам што први добијам ово високо признање широке читалачке публике и уверен сам да ће оно постати једна од најдражих награда писцима који ће је наредних година примати”; Миодраг Булатовић је 1977. године рекао: „Нема веће нити драже награде од награде читалаца”; Слободан Селенић 1995. године: „Награда позајмних библиотека, награда са јасним звуком објективности, чини да писац стекне, макар привремено и варљив, али веома подстицајан утисак да је то што он говори – неке потребно. Има ли веће награде за писца?”

Добитници Награде Народне библиотеке Србије за најчитанију књигу године:

- 1973. – Милош Црњански: *Роман о Лондону*
- 1974. – награда није додељена
- 1975. – Михајло Лалић: *Ратна срећа*
- 1976. – Миодраг Булатовић: *Људи са четири прста*
- 1977. – Александар Тишма: *Употреба човека*
- 1978. – Добрило Ненадић: *Доротеј*
- 1979. – Мирко Ковач: *Врата од утробе*
- 1980. – Саша Божовић: *Теби, моја Долорес*
- 1981. – Слободан Селенић: *Пријатељи*
- 1982. – награда није додељена
- 1983. – Меша Селимовић: *Круг*

- 1984. – Драгослав Михајловић: *Чизмаши*
- 1985-1988 – награда није додељивана
- 1989. – Милорад Павић: *Предео сликан чајем*
- 1990. – Добрица Ћосић: *Верник*
- 1991. – Светлана Велмар-Јанковић: *Лагум*
- 1992. – Момо Капор и Зуко Џумхур: *Зелена чоја Монтенегра*
- 1993. – Дејан Медаковић: *Ефемерис 1-4*
- 1994. – Слободан Селенић: *Убиство са предумишљајем*
- 1995. – Слободан Селенић: *Убиство са предумишљајем*
- 1996. – Добрица Ћосић: *Време власти*
- 1997. – Давид Албахари: *Мамац*
- 1998. – Љиљана Хабјановић-Ђуровић: *Женски родослов*
- 1999. – Добрило Ненадић: *Деспот и жртва*
- 2000. – Љиљана Хабјановић-Ђуровић: *Пауново перо*
- 2001. – Горан Петровић: *Ситничарница код срећне руке*
- 2002. – Зоран Ћирић: *Хобо*
- 2003. – Љиљана Хабјановић-Ђуровић: *Игра анђела*
- 2004. – Љиљана Хабјановић-Ђуровић: *Игра анђела*

Увидом у ранг листе најчитанијих књига може се закључити да је интересовање за награђеном књигом најчешће трајало још неколико следећих година, док су нека награђена дела била међу најчитанијим књигама и пре него што су награђена Наградом за најчитанију књигу године. Награда за најчитанију књигу године по правилу је изазивала и интересовање за другим делима награђеног аутора, што се такође може приметити увидом у ранг листе десет најчитанијих књига по годинама. Интересантно је и да су, према ранг листама, неки аутори били врло популарни, а да никада нису добили ову награду (Борислав Пекић, Антоније Исаковић, Вук Драшковић, Данко Поповић, Гордана Куић, Вида Огњеновић).

Ова награда показује да је из године у годину код читалаца српских јавних библиотека расло интересовање за локално, национално, за традицију – за преиспитивање ближе и даље

друштвено-политичке прошлости, за упознавање са „табу-темама” као што су геноцид над српским народомом, страдања у ратовима, партијски догматизам, страдања на Голом отоку, савремена политичка криза итд.

Приметно је поклапање Награде Народне библиотеке Србије за најчитанију књигу године са НИН-овом наградом критике за роман године:

НИН-ова награда		Најчитанија књига
1971.	Милош Црњански: <i>Роман о Лондону</i>	1973.
1973.	Михајло Лалић: <i>Ратна срећа</i>	1975.
1975.	Миодраг Булатовић: <i>Људи са четири прста</i>	1976.
1976.	Александар Тишма: <i>Употреба човека</i>	1977.
1978.	Мирко Ковач: <i>Врата од утробе</i>	1979.
1980.	Слободан Селенић: <i>Пријатељи</i>	1981.
1983.	Драгослав Михајловић: <i>Чизмаши</i>	1984.
1997.	Давид Албахари: <i>Мамац</i>	1998.
2000.	Горан Петровић: <i>Ситничарница код срећне руке</i>	2001.
2001.	Зоран Ћирић: <i>Хобо</i>	2002.

Подударање са НИН-овом наградом показује: 1) да је роман најпопуларнија књижевна врста код читалачке публике српских јавних библиотека и 2) да мишљење књижевне критике снажно утиче на формирање укуса читалаца.

Већ 1985. године часопис *Књижевни гласник* пише о полемици коју је изазвало писмо Александра Пејовића, начелника Одељења посебних фондова Народне библиотеке Србије, Одбору за прославу Дана НБС где се говори о непоузданости статистичких података („често се избор најчитанијих књига врши на основу несигурних присећања”) и тврди да су спискови најчитанијих књига, по правилу, спискови најтраженијих књига, а не стварно прочитаних књига, а и ако је књига читана то још није потврда њене књижевне вредности. „У писму се предлажу два решења: одустати од награде или пронаћи адекватније елементе у пропозицијама за њено додељивање.”⁴ Од награде се није одустало, али је она, са доласком новог управника добила сасвим други карактер.

Награда за најбољу књигу у мрежи јавних библиотека Србије (2005-2013)

Демократске промене власти у области српске културе започеле су именовањем нових управника у установама културе. Половином 2001. године пензионисан је тадашњи управник

⁴ N. G. (1985) Šta s nagradom?, *Književni glasnik* br. 3, Beograd: Politika, str. 8.

Народне библиотеке Србије Миломир Петровић, а за новог управника именован Сретен Угричић.

Са доласком новог управника, Сретена Угричића, најпре је угашена угледна годишња награда „Милорад Панић-Суруп”, намењена библиотекама и појединцима за запажене резултате на унапређењу библиотекарства и на друштвеној афирмацији библиотекарског позива. Затим је промењен датум додељивања Награде Народне библиотеке Србије за најчитанију књигу године - одлуком од 18. фебруара 2004. године Дан Народне библиотеке Србије постаје 28. фебруар, датум када је Димитрије Давидовић послао писмо кнезу Милошу о уређењу библиотеке. Те године Награда за најчитанију књигу припала је Љиљани Хабјановић-Ђуровић за роман *Игра анђела*. Када је и следеће, 2005. године (најчитанија за 2004), иста књига била поново прва на ранг листи српских народних библиотека, изгледа да је коначно „дара превршила меру”. Љиљана Хабјановић-Ђуровић је четврти пут била лауреат од када се Награда додељује, а њене књиге су годинама биле међу најчитанијим књигама.

Одмах по додељивању Награде, 7. марта 2005. године, Сретен Угричић, управник Народне библиотеке Србије, упутио је писмо члановима Управног одбора Народне библиотеке Србије, Комисији Народне библиотеке Србије за доделу Награде за најчитанију књигу у јавним библиотекама Србије и директорима јавних библиотека у Србији у којем се изјашњава „против промоције популистичких и комерцијалних мерила вредности, која су постала доминантна у нашој култури” и сматра да библиотека треба да подржава значајна дела високих стваралачких квалитета. Предлаже да се додељивање Награде замрзне на одређено време, док се не заврше консултације и расправа о измени концепције, односно профила Награде.⁵ Као одговор на овај предлог стигла су бројна писма директора српских јавних библиотека који су у највећем броју подржавали нову иницијативу.

Крајем 2005. године (17. новембра) организована је јавна дебата поводом предлога о промени концепта Награде која је одржана у амфитеатру Народне библиотеке Србије.⁶ Позив за учешће у разговору добили су чланови Управног одбора Народне библиотеке Србије, директори јавних библиотека у

---

5 Захтев за променом концепта Награде: писма (2006) *Гласник Народне библиотеке Србије* бр. 1, Београд: Народна библиотека Србије, стр. 123-124.

6 Јавна дебата поводом предлога о промени концепта Награде одржана 17. 11. 2005. у амфитеатру НБС: транскрипт (2006) *Гласник Народне библиотеке Србије* бр. 1, Београд: Народна библиотека Србије, стр. 129-141.

Србији (одазвало се више од половине од укупног броја јавних библиотека), чланови Комисије за доделу награде, као и књижевници и друге угледне личности српске културе. Комплетан извештај са ове јавне расправе, као и транскрипт и изводи из штампе објављени су у часопису *Гласник Народне библиотеке Србије* (2006) као посебан темат под насловом *Случај „Награда”*. Темат је приредио Саша Илић који у уводном тексту под насловом „Прекодирање културног модела: најчитанија није најбоља” Награду Народне библиотеке Србије за најчитанију књигу квалификује као једину „статистичку награду” међу књижевним наградама, а статистички измерена читаност није уједно и гарант квалитета одређене књиге, већ повлађивање укусу бројне читалачке публике. „Награда за најчитанију књигу изгубила је смисао оног тренутка када је престала да региструје читаност књижевних дела, наставивши свој живот као берза шунда, популистичког и шовинистичког штива.”

На почетку јавне расправе Сретен Угричић је предложио да библиотеке и даље наставе да евидентирају читаност књига од стране читалаца у библиотекама Србије, а да из списка од 20-25 најчитанијих књига у библиотекама жири састављен од библиотекара одабере књигу године у библиотекама Србије, како би се помирила ова два критеријума – квантитет и квалитет.

Неки од учесника у расправи категорички су износили предлог да се Награда укине. Бранко Кукић, писац и уредник часописа и издавачке куће *Градац* из Чачка овакав свој предлог образложио је тврдњом да статистички подаци ништа не говоре јер људи читају из многих разлога: читају из досаде, читају из радозналости, да нешто науче, што не говори ништа о томе да ли је та књига добра или није: „Не читају се више најбоље књиге, читају се највећи хитови.”⁷ Зоран Хамовић, директор издавачке куће Клио, сматра да не треба награђивати статистику и да је квантификација једна од основних полуга популистичке политике. И Љубиша Рајић, професор Филолошког факултета, изјашњава се да је у начелу против било какве идеје да се додељује награда на основу читаности – она не казује ништа, сем о томе какав је тренутни укус најшире читалачке публике.

Владислав Бајац, директор *Геопоетике*, довео је у везу популарност књиге и набавку у библиотекама – сматра да су

---

7 Јавна дебата поводом предлога о промени концепта Награде одржана 17. 11. 2005. у амфитеатру НБС: транскрипт (2006) *Гласник Народне библиотеке Србије* бр. 1, Београд: Народна библиотека Србије, стр. 131.

резултати читаности у директној вези са набавном политиком јавних библиотека.

Против предлога да се измени карактер Награде била је Љиљана Хабјановић-Ђуровић уз тврдњу да је увек замрзавање Награде образлагано бригом за нашу културу и тежњом да се подрже значајна дела високих стваралачких квалитета. Као основни аргумент за своју тврдњу навела је да сам назив Награде одређује њен профил и концепт. Укидањем овако конципиране награде, тврди Љиљана Хабјановић-Ђуровић, пориче се право читалаца на сопствени избор и одузима библиотекама смисао постојања. Сматра да су разлози за укидање ове награде ванкњижевни, а да читаоци имају право на сопствени избор, да њихов избор нико нема право да потцењује, ни да га фалсификује замрзавањем, редефинисањем и сличним бирократским заврзламама. „Са променом пропозиција ова награда ће се утопити у мору од 300 других”.

На овакав став Љиљане Хабјановић-Ђуровић реаговао је Иван Чоловић, председник Управног одбора Народне библиотеке Србије кроз чије обраћање је изречена алузија на писце „који су пре десетак година и касније подржавали режим Слободана Милошевића и били пријатељи њега лично и његове жене”⁸ чиме и сам потврђује да су разлози за укидање овакве награде ванкњижевни. Он сматра да је ова награда сувишна јер се на многе друге начине може сазнати које књиге су тренутно најчитаније, а да је прави разлог редефинисања награде – да се чује и мишљење библиотекара.

Шта кажу неки од осталих добитника Награде за најчитанију књигу? Добрило Ненадић, књижевник који је два пута био лауреат (1978. и 1999. године) сматра да ову награду никако не треба укинути и да је треба доделити искључиво најчитанијој књизи, без обзира која је. „Резултати се никако не смеју намештати (...) Награда показује стање читалачке публике.” Светлана Велмар Јанковић (лауреат 1991), која је у време јавне расправе била члан Управног одбора Народне библиотеке Србије, подржава редефинисање карактера награде. Момо Капор је одговорио да му та награда „ништа професионално не значи”, док Зоран Ћирић „сматра да је то једина егзактна награда која се код нас додељује, јер нема никаквог лобирања нити фалсификовања резултата (...) Прави писци жарко желе награду читалаца.”

---

⁸ Јавна дебата поводом предлога о промени концепта Награде одржана 17.11.2005. у амфитеатру НБС: транскрипт (2006) *Гласник Народне библиотеке Србије* бр. 1, Београд: Народна библиотека Србије, стр. 139.

Након јавне дебате Награда је доживела трансформацију као покушај да се раздвоје сегменти *статистичког квантитета* и *критичког квалитета*⁹ и да се покаже да најчитанија књига није и најбоља. Већ 23. децембра 2005. године донет је Правилник о Награди за најбољу књигу у мрежи јавних библиотека Србије.¹⁰ Према Правилнику о Награди, додељивањем ове Награде Народна библиотека Србије настоји да реafirмише улогу библиотекара и библиотека у култури Србије, заступајући мрежу јавних библиотека Србије. Овако обновљена Награда се додељује на основу следећих критеријума: 1. уметничке, научне, културне и просветне вредности књиге; 2. читаности; 3. професионалног квалитета продукције и опреме књиге (лектура, штампа, повез, дизајн у складу са библиотечким нормама). Одлуку о проглашавању најбоље књиге доноси жири састављен од три директора матичних библиотека, три истакнута библиотекара и директора Народне библиотеке Србије који је по функцији председник жирија. Награда за најбољу књигу године додељује се домаћем аутору за књигу из области књижевности, науке и уметности, која је објављена први пут у Републици Србији у последње три године (каснијим изменама и допунама Правилника о Награди иза речи „књижевности” бришу се речи: „науке и уметности” и додају се речи: „књижевне и научне есејистике”).

Свака јавна библиотека доставља своју ранг-листу од пет најтраженијих књига (прва на листи добија 50 поена, друга 40, трећа 30, четврта 20 и пета 10 поена), а онда Комисија Народне библиотеке Србије допуњава бодовање књига на основу разврставања библиотека у пет категорија према броју уписаних чланова и величини библиотечног фонда. Од пристиглих одговора формира се листа од 25 најчитанијих књига на основу извештаја јавних библиотека у Републици Србији (потребно је да гласа више од половине анкетираних јавних библиотека), а за Награду се (равноправно) кандидује свих 25 књига са те листе. Поред проглашавања најбоље књиге године и доделе Награде, објављује се и ранг-листа 25 најчитанијих књига у мрежи јавних библиотека Србије у претходној години.

Приликом доделе прве Награде за најбољу међу најчитанијим књигама управник Народне библиотеке Србије, Сретен

---

9 Илић, С. (2006) Прекодирање културног модела: најчитанија није најбоља, *Гласник Народне библиотеке Србије* бр. 1, Београд: Народна библиотека Србије, стр. 117.

10 Награда за најбољу књигу у мрежи јавних библиотека Србије: документ (2006) *Гласник Народне библиотеке Србије*, бр. 1, Београд: Народна библиотека Србије, стр. 151-154.

Угричић, рекао је: „Од сада ћемо хвалити и залагати се за најбоље књиге, а о најбројнијима наставићемо да водимо уредну евиденцију и статистику.”¹¹ Тако изгледа да „награда није намењена ни најбољој ни најчитанијој књизи, већ оној која се наша између, у пресеку та два скупа.”¹²

Награда за најбољу књигу у јавним библиотекама Србије додељена је следећим писцима и њиховим делима (у загради је редни број на ранг листи најчитанијих књига):

- 2005. – Владимир Тасић: *Киша и хартија* (5)
- 2006. – Вида Огњеновић: *Прељубници* (4)
- 2007. – Срђан Ваљаревић: *Кома* (6)
- 2008. – Светислав Басара: *Успон и пад Паркинсонове болести* (12)
- 2009. – Владимир Пишталo: *Тесла, портрет међу маскама* (1)
- 2010. – Владимир Арсенијевић: *Предатор* (22)
- 2011. – Светислав Басара: *Mein Kampf* (17)
- 2012. – Слободан Тишма: *Бернардијева соба* (8)
- 2013. – Александар Гаталица: *Велики рат* (1)

Иако је Награда променила карактер, и даље се она често „преписује“ од жирија за Нинову награду:

НИН-ова награда		Најбоља књига
2004.	Владимир Тасић: <i>Киша и хартија</i>	2005.
2006.	Светислав Басара: <i>Успон и пад Паркинсонове болести</i>	2008.
2008.	Владимир Пишталo: <i>Тесла, портрет међу маскама</i>	2009.
2011.	Слободан Тишма: <i>Бернардијева соба</i>	2012.
2012.	Александар Гаталица: <i>Велики рат</i>	2013.

Каква је судбина Награде за најчитанију/најбољу књигу?

Изгледа да су овако конципираном наградом задовољни једино писци који су њоме награђени. Они који су најчитанији, а књига им није проглашена за „најбољу” и даље се не слажу са оваквим профилом награде. Дејан Стојиљковић, чија књига „Константиново раскршће” је била најчитанија, али не и најбоља 2010. године каже: „нико се није

11 Матовић, Д. (1. март 2006) Најбоља није најчитанија, *Вечерње новости*.

12 Милановић-Храшовец, И. (10. март 2011) Дobar, лош, читан: Најбоља најчитанија књига, *Време*, бр. 1053.

запитао шта се то десило са друштвом, па и библиотечком популацијом која је некада највише читала Црњанског а сада откида на религиозно-љубавне лимунaде и секси приче из домаћег цет-сета?”¹³ „Народна библиотека прекраја вољу читалаца и за најбољи роман проглашава књигу која није прва на листи.”¹⁴

За укидање Награде су се изјаснили и неки чланови жирија. Дејан Вукићевић, писац и библиотекар у Народној библиотеци Србије, члан жирија за 2012. годину, (поводом популарности Мирјане Бобић-Мојсиловић, Јелене Бачић-Алиmpiћ и Весне Дедић) примећује да се појављује нов књижевни жанр – водитељски роман. О томе како се формирају листе најчитанијих књига у јавним библиотекама пише: „Својевремено, деведесетих, радећи у једној јавној библиотеци, био сам сведок лажирања гласања за најчитанију књигу. Колеге су, наиме, не желећи да промовишу лошу литературу, из ваљда најбољих намера, намештале гласове тако да се осим реално најчитанијих књига на листи нађу и неке које више вреде, али су при томе и веома читане. Поуздано знам да су тако радили и други. Тако је награда одлазила у руке заиста читаним, али не и најчитанијим писцима.”¹⁵

Они који се залажу за укидање награде као аргумент наводе да су књига, писац и издавач награђени већ тиме што су најчитанији, а и многе друге институције проглашавају књигу године.

Библиотекари кроз расправу о овој награди постављају питање шта је библиотека – да ли на библиотеку треба гледати као на храм културе или као на установу која постаје сервис грађана. Одговор на ово питање разрешио би и дилему библиотечких радника о питању да ли читалац треба да се усмерава у изграђивању читалачког укуса или је задатак библиотекара да пружи услугу која подразумева да се обезбеди књига која је у тренду. Одговори на ова питања могли би да помогну и у конципирању набавне политике јавних библиотека.

А Награда? Шта ће бити са Наградом? Колико још дуго ће се из корпуса најчитанијих „извлачити” срећни добитник који ће имати задатак да мало „поправи ствари”?

---

13 Исто.

14 Књижевници огорчени: велика превара с најчитанијим књигама (5. март 2013) *Курир*, бр. 3391.

15 Вукићевић, Д. (2. март 2013) Црна овца, *Политика* бр. 35673, Културни додатак, стр. 1.

ЛИТЕРАТУРА:

- Вукотић, Б. (1997) Четврт века Награде за најчитанију књигу године, *Заједница библиотека* бр. 1/2, Београд: Заједница библиотека Србије, стр. 81-89.
- Захтев за променом концепта Награде: писма (2006) *Гласник Народне библиотеке Србије* бр. 1, Београд: Народна библиотека Србије, стр. 123-128.
- Изводи из штампе: избор (2006) *Гласник Народне библиотеке Србије* бр. 1, Београд: Народна библиотека Србије, стр. 143-149.
- Илић, С. (2006) Прекодирање културног модела: најчитанија није најбоља, *Гласник Народне библиотеке Србије* бр. 1, Београд: Народна библиотека Србије, стр. 115-118.
- Јавна дебата поводом предлога о промени концепта Награде одржана 17.11.2005. у амфитеатру НБС: транскрипт (2006) *Гласник Народне библиотеке Србије* бр. 1, Београд: Народна библиотека Србије, стр. 129-141.
- Књижевници огорчени: велика превара с најчитанијим књигама (5. март 2013) *Курир*, бр. 3391.
- Милановић Храшовец, И. (10. март 2011) Добар, лош, читан: Најбоља најчитанија књига, *Време* бр. 1053.
- Милановић Храшовец, И. (5. март 2009) На стубу читаности : Награда за најчитанију књигу, *Време* бр. 948.
- Награда за најбољу књигу у мрежи јавних библиотека Србије: документа (2006) *Гласник Народне библиотеке Србије*, бр. 1, Београд: Народна библиотека Србије, стр. 151-156.
- Награда за најчитанију књигу године у народним библиотекама Републике Србије : документа (2006) *Гласник Народне библиотеке Србије*, бр. 1, Београд: Народна библиотека Србије, стр. 119-121.
- Н. Г. (1985) *Šta s nagradom?*, *Књижевни гласник* бр. 3, Београд: Политика, стр. 8.
- Немањић, М. (1974) Књижевне награде – друштвени и уметнички смисао, *Трећи програм* бр. 20, Београд: Радио Београд, стр. 105-130.
- Селенић, С. (1995) Зашто романописац пише романе, *Заједница библиотека* бр. 1/2, Београд: Заједница библиотека Србије, стр. 103.
- Стевановић, О. (1977) 6. април – Дан Народне библиотеке Србије, *Библиотекар* бр. 1/3, Београд: Друштво библиотекара СР Србије, стр. 235-236.
- У. Р. (1974) Најчитанија књига у Србији у 1973, *Библиотекар* бр. 4/6, Београд: Друштво библиотекара СР Србије, стр. 145-146.

Хабјановић-Ђуровић, Ј. (11. октобар 2013) Стид ће спасити свет: интервју, *Печат*, бр. 289.

Чудић, П. (1996) *Савети младом писцу или књижевна почетница*, Београд: Радио Б92.

Шурбек, М. (1981) *Награде за књижевност и преводилаштво*, Београд: Завод за проучавање културног развитака.

Bojana Vukotić
National Library of Serbia

THE BEST OR THE MOST READ BOOK AWARD

Abstract

This paper deals with the Most Read Book of the Year Award of the National Library of Serbia (1973-2004) that is the Best Book Award of the network of public libraries of Serbia (2005-2013). On several occasions since 1973 the fate of this award has been uncertain and in 2005 its frame significantly changed. The changes in the profile of the award provoked a strong reaction from the public. Every year, a question is raised as to the fate of this unique award and the reasons for its existence.

Key words: *Most Read Book of the Year Award of the National Library of Serbia, Best Book Award of the Network of Public Libraries of Serbia, National Library of Serbia, public libraries, readers of public libraries*